

en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Jacques Chirac
President de la
República Francesa
Copríncep d'Andorra

Joan Martí Alanís
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Lleis ordinàries

Llei del notariat

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 28 de novembre de 1996 ha aprovat la següent:

Llei del notariat

Exposició de motius

La figura del notari està profundament arrelada a la història jurídica del nostre país, i es remunta al segon Pareatge de 6 de desembre de 1288. L'adaptació de les institucions al marc constitucional va requerir, el mateix any 1993, la promulgació de la Llei qualificada de la Justícia en la qual es feia una referència a la necessitat ulterior d'adequar l'estatut dels Notaris.

La present Llei té per objecte definir i regular la funció del notari com a professional del dret investit de funció pública d'acord amb la tradició d'Andorra i amb subjecció als principis constitucionals de legalitat, de seguretat jurídica i de responsabilitat dels poders públics.

S'estableix que els notaris gaudeixen d'autonomia en l'exercici de les seves funcions sense perjudici que en la seva organització jeràrquica depenguin del Ministeri que tingui atribuïdes les competències en matèria de justícia.

La Llei contempla la retribució dels notaris sota la forma d'honoraris i també estableix la seva actuació com a coadjuvadors de l'Estat en les operacions de recaptació de les càrregues tributàries sobre actes jurídics documentats que les lleis futures puguin fixar. Tot amb la voluntat de deixar clarament definida la missió pública de la funció notarial.

Alhora, es ratifica la titularitat pública dels protocols com a voluntat ja manifestada pel Consell General en l'Acord de 20 de desembre de l'any 1900.

La Llei regula el nombre de notaris i la forma de reclutament mitjançant el procediment públic de concurs-oposició. Es

crea també un òrgan corporatiu, la Cambra de Notaris, com a organisme professional que servirà de base per a la seva organització i disciplina.

Finalment, es crea l'Arxiu General de Protocols i el Registre Central de Disposicions de Darrera Voluntat a càrrec de la Cambra de Notaris. Transitòriament es confia als notaris el control de les càrregues i hipoteques mitjançant l'anotació al marge dels corresponents títols de propietat.

Títol I. Dels notaris i la funció notarial

Article 1 Definició

1. El notari és el professional del dret investit de funció pública que de conformitat amb les disposicions legals vigents té l'autoritat per donar fe dels contractes i altres actes extrajudicials, conservar-los en protocols i expedir-ne còpies.

2. Els notaris gaudeixen de plena autonomia i independència en l'exercici de les seves funcions, sense perjudici de la seva dependència del Ministeri que tingui atribuïdes les competències en matèria de justícia.

3. Com a fedatari públic, en l'esfera dels fets fixa amb exactitud el que com a notari veu, escolta i percep pels seus sentits. En l'esfera del dret fixa l'autenticitat i la força provatòria de les declaracions de voluntat de les parts en l'instrument públic redactat conforme a la llei.

Article 2 Funció

1. És funció del notari:

a) Donar fe pública de tots els actes i contractes per ell autoritzats sota la forma d'instrument públic, amb subjecció als requisits de la present Llei i subsidiàriament al costum.

b) Assessorar i aconsellar als atorgants sobre els mitjans jurídics mes acurats per a l'assoliment de les finalitats lícites que es proposin aconseguir.

2. El notari presta les seves funcions en igualtat de condicions per a totes les parts

que intervenen en el document de manera que tots gaudeixen d'un just coneixement del seu contingut i de les seves respectives posicions.

3. El notari redacta l'instrument públic d'acord amb la voluntat comuna dels atorgants, la qual haurà d'interpretar i adequar a l'ordenament jurídic, i informará els atorgants del valor i l'abast de la redacció. El notari ha d'assistir especialment a l'atorgant necessitat.

4. Els notaris, en autoritzar escriptures i en general en instrumentar i intervenir en actes jurídics documentats, hauran de coadjuvar sense percebre remuneració per tal tasca en les operacions de recaptació de les càrregues tributaries que per via legislativa vinguin a establir-se sobre els actes jurídics documentats.

Article 3

Àmbit d'actuació i obligatorietat del servei

1. L'àmbit competencial d'actuació dels notaris s'estén a tot el territori nacional.

2. L'autorització d'instruments públics té caràcter obligatori per als notaris. El notari que sigui requerit no pot negar la seva intervenció llevat de causa justificada.

3. Els notaris negaran l'autorització:

a) quan, al seu judici, algú dels atorgants estigui mancat de la capacitat legal necessària per a l'atorgament;

b) quan la representació que invoqui qui comparegui actuant en nom de tercera persona, física o jurídica no estigui legítimament acreditada o no li correspongui per llei;

c) quan l'acte o contracte que hagi d'autoritzar sigui, en tot o en part, contrari a la llei vigent.

4. La negativa d'un notari de prestar els seus oficis, sense causa justificada o la realització d'actes contraris a la present Llei dóna dret a l'interessat a formular demanda jurisdiccional en reclamació de danys i perjudicis i depuració de responsabilitats davant la secció administrativa de la Batllia.

D'igual manera la persona que s'estimi perjudicada per refús podrà sol·licitar i obtenir amb caràcter d'urgència, una de-

claració judicial que obligui el notari a atorgar l'acte pel qual era requerit.

El procediment serà l'urgent i preferent regulat per la Llei.

5. Els notaris han de mantenir secret professional respecte a tots els fets i notícies de tot ordre dels quals hagin tingut coneixement en l'exercici de les seves funcions.

Article 4

Causas d'abstenció

Els notaris no poden autoritzar instruments públics quan algun dels atorgants sigui parent seu en línia directa o col·lateral fins al quart grau de consanguinitat o el segon d'afinitat o que, tot i ser atorgats per terceres persones, continguin qualsevulla disposició al seu favor o a favor dels parents esmentats.

Tampoc poden autoritzar instruments públics en el que una part atorgant sigui una societat mercantil en la qual tinguin participació parents seus en les mateixes línies i graus que en el paràgraf anterior.

Article 5

Honoraris

1. Els serveis dels notaris són remunerats sota la forma d'honoraris. Els honoraris notariais són aprovats pel Govern a proposta, no vinculant de la Cambra de Notaris.

2. El notari no podrà percebre cap quantitat per l'assessorament o configuració de l'acte o negoci, la documentació del qual autoritzi.

Títol II. Dels instruments públics

Article 6

Requisits generals

1. A tot instrument públic hi ha de constar: el nom del notari autoritzant, el nom dels compareixents —atorgants i testimonis—, la seva nacionalitat, residència i domicili, el seu estat civil i en el seu cas el règim matrimonial, el lloc i la data de l'atorgament i també l'hora quan es tracti de testaments, quan una disposició legal ho imposi o quan les parts així ho demanin.

2. El notari dóna fe de la coneixença dels compareixents. Quan no són coneixuts personalment del notari, ha de fer constar que els ha identificat i per quin mitjà.

3. Els instruments públics s'atorguen en un sol i mateix acte, amb la presència simultània del notari i dels compareixents que hi intervenen. Quan es tracti de requeriments o altres actes que no exigeixen la unitat d'acte, el notari farà constar de forma expressa el lloc i la data de cada una de les diferents manifestacions, declaracions o actuacions.

4. Els instruments públics s'escriuen de forma llegible i clara, sense espais en blanc ni intervals, inutilitzant línies o parts de línia que no estiguin escrites i el revers de cada un dels fulls, quan s'escriu a una sola cara.

5. L'instrument públic és firmat, al final, per tots els compareixents i pel notari, amb el seu signe i segell. Quan algun dels compareixents no sap o no pot firmar, el notari fa menció d'aital circumstància.

6. En l'instrument públic no s'hi poden passar ratlles, ni fer-hi raspadures o esborraments, ni cap altra alteració. Les sumes, imports i dates, quan afectin directament el contingut del contracte, han d'expressar-se, al menys, en lletres. Es prohibeix la sobrecàrrega, l'interlineat i l'addició de mots dins el cos de l'escrit. Els afegits i les correccions es fan al marge o es traslladen al final de l'instrument i se salven amb la firma de tots els compareixents i del notari. Els mots que han de suprimir-se s'assenyalen de forma que quedin llegibles.

Article 7

Llengua de l'atorgament

1. Els instruments públics es redacten en llengua catalana. Quan algun dels atorgants no entén aquesta llengua, el notari pot autoritzar l'instrument si coneix la que parla l'atorgant, tot fent constar que ha traduït verbalment el document a aquesta llengua i que l'atorgant l'ha trobat conforme a la seva voluntat.

2. En el cas que el notari no conegui l'idioma estranger conegut per l'atorgant o quan aquest sol·liciti una traducció escrita a un idioma estranger, l'autorització de l'instrument públic, requereix l'assis-

tència d'un traductor intèrpret jurat, que fa la traducció per escrit que s'incorpora necessàriament a l'instrument.

Article 8 *Testimonis*

1. Els notaris poden autoritzar els instruments públics sense necessitat de testimonis instrumentals, llevat que ho demanin les parts o que una d'elles no sàpiga o no pugui signar o quan es tracti de testaments.

2. No poden ser testimonis els incapaces, els que hagin estat condemnats per delictes de falsificació o per fals testimoniatge, els parents dels atorgants en línia directa i els col·laterals fins a quart grau de consanguinitat o el segon d'afinitat, els parents del notari en els mateixos graus, ni els seus empleats.

Article 9 *Infracció de requisits*

Els instruments que haguessin estat autoritzats amb infracció de les disposicions dels precedents articles tres, quatre, sis, set i vuit, no adquiriran la qualitat d'instrument públic, sense perjudici que produeixen efectes com a documents privats. El notari autoritzant incorrerà en responsabilitat i haurà d'indemnitzar els danys i perjudicis que hagués ocasionat la seva falta.

Article 10 *L'original*

1. L'instrument públic és autoritzat en un únic exemplar o matriu que queda sota la custòdia del notari autoritzant i s'integra en el seu protocol. Les parts en reben còpies lliurades pel notari.

2. El notari numera correlativament els instruments públics en l'ordre cronològic de la seva autorització i els incorpora al seu protocol corrent.

3. Les matrius no poden sortir de l'arxiu del notari, excepte per ordre judicial, que només es dictarà quan resulti imprescindible examinar l'original i l'examen no pugui dur-se a terme in situ. En tal supòsit, abans de desglossar del protocol l'instrument original, el notari en farà una còpia literal que el substituirà fins que sigui reintegrat.

Article 11 *El protocol*

1. El protocol notarial comprèn el conjunt d'instruments públics originals autoritzats per un notari en el transcurs d'un any natural.

2. El notari relliga anualment el protocol de l'any anterior en volums que recullen els instruments ordenats segons la seva numeració i que tenen numerades també correlativament totes les planes. Al final del darrer volum hi incorpora l'índex de l'any.

3. Els protocols notariaus pertanyen a l'Estat. Els notaris els conserven, d'acord amb el que preveuen les lleis, sota la seva responsabilitat.

4. Els protocols amb més de 25 anys formen part de l'Arxiu General de Protocols. Cada notari custòdia els protocols dels darrers 25 anys i durant el mes de gener ha de traspassar a l'Arxiu General de Protocols, el protocol corresponent.

S'exceptuen els instruments públics referents a testaments que encara no hagin estat oberts; aquests instruments s'incorporen d'immediat a l'Arxiu General de Protocols després de la seva obertura.

5. El protocol del notari que cessa en el seu càrrec queda sota la custòdia del seu successor. Per mentre no pren possessió el successor, la Cambra de Notaris designa d'immediat un dels seus membres per fer-se càrrec provisionalment de la custòdia del protocol.

6. En cas de defunció d'un notari, el Batlle de guàrdia disposa el precinte dels protocols de la notaria per fins i tant la Cambra de Notaris no designi un dels seus membres per fer-se'n càrrec provisionalment dins el termini de 3 dies hàbils.

7. En cas de supressió d'una notaria els protocols passen a formar part d'immediat de l'Arxiu General de Protocols.

Article 12 *Control d'índex*

Durant la primera setmana de cada mes, els notaris presenten al Batlle President un índex, en doble exemplar, dels instruments autoritzats durant el mes anterior, en el qual hi figura el número de protocol, la data, els noms de les parts

atorgants, l'objecte de l'acte o contracte i el nombre de folis, per tal que sigui segellat i visat. En conserva un exemplar i diposita l'altre a la Cambra de Notaris.

Article 13 *Còpies*

1. Tenen la consideració d'escriptura pública l'original o matriu i les seves còpies lliurades amb les formalitats de dret.

2. Les còpies s'encapçalan amb el número de protocol de la matriu i la reproduïen literalment. El notari pot lliurar també còpies parcials i certificats de fets consignats en l'instrument.

3. Les còpies són segellades i rubricades pel notari que les lliura en totes les seves planes i porten, al final, la seva firma, signe i segell.

Article 14 *Lliurament de còpies i certificats*

1. Només tenen dret a obtenir còpies i certificats dels instruments públics els atorgants, aquells que tenen interès jurídic i els causahavents d'uns i altres. El notari no lliurarà còpies ni exhibirà els instruments originals a cap altra persona, llevat que hi hagi un manament judicial.

2. No obstant el que preveu l'apartat anterior, en vida dels atorgants el notari no lliurarà còpies dels testaments. Podrà lliurar-ne fotocòpia, però solament a l'atorgant o persona acreditada amb poder especial.

3. Les còpies d'un instrument públic només les pot lliurar el notari que té al seu càrrec el protocol on es troba l'instrument. El notari fa constar, en nota damunt de l'instrument original o matriu, les còpies que lliura. Dels protocols que es trobin en l'Arxiu General de Protocols en poden lliurar còpies tots els notaris exercents a Andorra.

4. Contra la negativa del notari a lliurar còpies hi cap recurs davant la Cambra de Notaris, que esgota la via administrativa prèvia.

Títol III. De l'organització del notariat

Article 15

Nombre de notaris

El nombre de notaris el fixa el Govern en funció de les necessitats del país per a la deguda prestació del servei amb un mínim de 4 notaris i un límit màxim d'un notari per a cada 10.000 habitants.

Article 16

Requisits

Per poder ser notari es requereix: tenir la nacionalitat andorrana, ser major de vint-i-cinc anys, no tenir antecedents penals per causa de delicte dolòs, ésser titulat en dret i haver superat les proves de suficient aptitud tècnica i capacitat.

Article 17

Incompatibilitats

El càrrec de notari és incompatible amb qualsevol altre càrrec públic, sigui electiu o de designació, amb qualsevulla activitat mercantil, industrial o professional, amb l'exercici de l'advocacia i, en general, amb càrrecs o funcions de tot ordre en societats o empreses de negoci, siguin públiques o privades, a Andorra o a l'estranger.

Article 18

Reclutament

1. El reclutament de notaris es fa, per acord del Govern, entre persones que reuneixin els requisits enumerats en el precedent article 16 i pel procediment públic de concurs-oposició.

2. El Govern té cura de convocar el concurs oposició de selecció i de constituir el tribunal que qualificarà les proves.

3. El tribunal que prepararà i practicarà el concurs-oposició serà constituït pel President del Tribunal Superior d'Andorra, que presidirà; per un magistrat del Tribunal Superior designat per sorteig; i per tres altres juristes, designats pel Govern, que no tinguin ni hagin tingut cap responsabilitat política o administrativa a Andorra ni hagin tampoc exercit l'advocacia o la judicatura a Andorra.

4. Una vegada realitzades i qualificades les proves, el tribunal farà pública la

llista d'opositors aprovats per ordre de qualificació obtinguda.

5. En cas de quedar vacant una o algunes de les places convocades, sigui per no haver estat superades les proves d'aptitud o per qualsevol altre motiu, no es convocarà cap nou concurs-oposició fins que hagi transcorregut el termini d'un any des de la convocatòria en què s'ha produït la vacant.

Article 19

Nomenament

1. D'acord amb la qualificació de les proves el Govern nomena els notaris. Prenen possessió del càrrec després d'haver prestat jurament o promesa davant del Cap de Govern, amb la següent fórmula: "Juro (o prometo) complir fidelment les meves funcions de conformitat amb la Constitució i les lleis, donar fe pública de forma recta, amb total imparcialitat, i mantenir el secret dels fets i notícies conegudes en l'exercici de les meves funcions".

2. Els notaris registren llur firma i signe al Ministeri que tingui atribuïdes les competències en matèria de justícia.

3. Els notaris cessen en el seu càrrec: per renúncia, per imposició de pena, principal o accessòria, d'inhabilitació pel càrrec, per suspensió o separació del càrrec com a sanció per una falta molt greu imposada en el corresponent expedient disciplinari, per incórrer en alguna causa d'incompatibilitat o d'incapacitat i per jubilació en assolir l'edat de seixanta-cinc anys.

Títol IV. De la Cambra de Notaris

Article 20

Constitució

Es crea la Cambra de Notaris a la que pertanyen d'ofici tots els notaris que exerceixen al Principat d'Andorra. D'entre ells i per majoria n'elegeixen el President.

Article 21

Funcions de la Cambra

1. La Cambra de Notaris té les funcions següents:

a) Redactar i aplicar les seves normes internes de funcionament i d'autofinancament i regular la deontologia i la disciplina de la professió.

b) Establir i aplicar el reglament dels torns de guàrdia i els procediments per a la suficient cobertura del servei en els supòsits d'absències, impossibilitats o vacances.

c) Vetllar per a l'aplicació del barem d'honoraris remuneradors.

d) Portar el Registre Central de Disposicions de Darrera Voluntat i lliurar-ne certificacions.

e) Portar i organitzar l'Arxiu General de Protocols.

2. Les anteriors normes i reglaments interns queden sotmesos a la prèvia aprovació del Govern.

Article 22

Torn de repartiment

S'estableix per part de la Cambra un torn de repartiment entre els notaris dels documents en que intervinguin directament o representats, o els contractes mitjançant els quals adquireixen drets o obligacions, administracions públiques o parapúbliques andorranes.

Disposició transitòria primera

Els dos notaris avui en exercici queden confirmats en el seu càrrec, amb subjecció a les disposicions de la present Llei.

En el cas d'ésser afectats per l'edat de jubilació estipulada en la present Llei, continuaran en l'exercici de llurs funcions fins que no sigui nomenat, en el termini màxim d'un any, el notari que els hagi de reemplaçar.

Disposició transitòria segona

Els protocols notariais constituïts abans de l'entrada en vigor de la present Llei són propietat de l'Estat sense perjudici de seguir sota la custòdia dels mateixos notaris i de conformitat amb el que es disposa a l'article 11.

Disposició transitòria tercera

Per mentre no es creï un registre central de càrregues i hipoteques, els notaris anotaran al marge dels originals o matius les constituïdes i en lliuraran les

pertinents certificacions a instància de persona legitimada o de l'autoritat judicial.

Disposició transitòria quarta

La Cambra de Notaris a què es refereix l'article 20 quedarà constituïda en el moment en què el nombre de notaris en exercici al Principat d'Andorra arribi, com a mínim, a quatre. La primera reunió se celebrarà dins dels trenta dies a partir de la presa de possessió del quart notari, a convocatòria d'aquell que porti més anys en exercici.

En el termini màxim d'un any des de la data d'entrada en vigència de la present Llei ha de quedar constituïda la Cambra de Notaris.

En el supòsit que en el primer concurs-oposició no s'assoleix el nombre mínim de notaris fixat a l'article 15, excepcionalment es convocarà un segon concurs-oposició en el termini de 3 mesos.

Disposició final primera

Es crea l'Arxiu General de Protocols, l'organització i custòdia del qual anirà a càrrec de la Cambra de Notaris. En el termini de sis mesos comptadors des de la data d'entrada en vigència de la present Llei, el Govern n'aprovarà el Reglament.

Disposició final segona

Es crea el Registre Central de Disposicions de Darrera Voluntat a càrrec de la Cambra de Notaris. En el termini de sis mesos comptadors des de la data d'entrada en vigència de la present Llei, el Govern n'aprovarà el Reglament. S'han d'inscriure també en aquest registre els testaments atorgats davant els rectors de les parròquies.

Disposició final tercera

Els protocols amb una antiguitat de més de 100 anys, considerant el seu valor històric i cultural, són transferits, per a la seva custòdia i conservació a l'Arxiu Històric Nacional.

Durant el mes de gener la Cambra de Notaris transfereix a l'Arxiu Històric Nacional, els protocols corresponents.

Disposició final quarta

El Govern aprovarà un model uniforme de segell notarial.

Disposició final cinquena

Es faculta al Govern per a desenvolupar reglamentàriament aquells aspectes d'aquesta Llei que així ho precisin per a la seva deguda operativitat.

En el termini de sis mesos de la publicació de la present Llei al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, el Govern establirà els honoraris notariais d'aplicació.

Disposició final sisena

La present Llei, que deroga totes quantes disposicions o usos i costums anteriors s'oposin al seu contingut, entrarà en vigor a la data de la seva publicació al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 28 de novembre de 1996

Josep Dallerès Codina
Síndic General

Nosaltres els Coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Jacques Chirac
President de la
República Francesa
Copríncep d'Andorra

Joan Martí Alanís
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Llei del joc del bingo

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 28 de novembre de 1996 ha aprovat la següent:

Llei del joc del bingo

Exposició de motius

El joc ha estat i és una activitat constant en el comportament social de les comunitats humanes al llarg de les èpoques i en tots els llocs. La seva incidència actual en el sector turístic, de lleure i industrial ha estat repetidament destacada en tots els estudis de desenvolupament del model d'oferta turística complementària.

Cal constatar, d'altra banda, l'evidència que malgrat la prohibició s'han anat desenvolupant i estenent tot un seguit de formes de joc més o menys tolerades que no aporten res als pressupostos de l'Estat i que, a manca de regulació i de control, constitueixen una font de possibles problemes socials.

Una d'aquestes modalitats és la del bingo, que sota la forma dels dits "quintos tradicionals" va començar a estendre's com una pràctica del joc idèntica a la dels estats veïns, amb la peculiaritat que, coneguda, tolerada i autoritzada com era abans i després de la nova estructura institucional de l'Estat, només aportava un suplement d'ingressos a determinades entitats esportives i empreses privades, i no a les finances públiques en general.

Tenint en compte la necessitat de regular l'activitat del joc del bingo, tot donant un marc legal a la protecció dels usuaris, de manera totalment independent a la regulació d'altres jocs que resten, ara per ara, prohibits al Principat, és desitjable que el joc del bingo quedi regulat per una llei específica.

La present Llei crea, així mateix, la taxa sobre el joc del bingo, considerant necessari que dita taxa es pugui adaptar periòdicament a les circumstàncies específiques de l'activitat de l'esmentat joc, amb la finalitat doble d'evitar inestabilitat al sector i de recaptar la taxa de manera proporcional al seu rendiment real.

La present Llei representa, certament, una innovació en l'àmbit del dret mercantil d'Andorra pel que fa a les exigències imposades a les societats explotadores d'una sala de bingo, en especial respecte al seu capital mínim i al control de permanència d'aquest capital al llarg de la seva existència.

Efectivament, la possibilitat establerta per la present Llei que el Govern pugui conèixer, d'una forma efectiva, la situació econòmica i patrimonial de les societats explotadores de les activitats, mitjançant estats comptables auditats, i també la possibilitat de declarar la caducitat de les autoritzacions concedides a aquelles empreses que deixin de reunir tots els requisits legals necessaris per desenvolupar llurs activitats, són unes me-